

مقیاس مشکلات بین‌شخصی-۳۰: پرسشنامه، روش اجرا و نمره‌گذاری

**Inventory of Interpersonal Problems-30:
Questionnaire, Instruction and Scoring**

Mohammad Ali Besharat, PhD

University of Tehran

محمدعلی بشارت

دانشگاه تهران

پژوهشگر گرامی،

مقیاس مشکلات بین‌شخصی^۱، فرم کوتاه مقیاس ۱۲۷ و ۶۰ ماده‌ای مشکلات بین‌شخصی (بشارت، ۱۳۸۸، ۱۳۹۴؛ بشارت، محمدمهر، عزیزی و پوربهلول، ۱۳۸۹؛ هرویتز، روزنبرگ، بایر، اورنو و ویلاسنور، ۱۹۸۸)، یک آزمون ۳۰ ماده‌ای است که از طریق شش زیرمقیاس قاطعیت^۲، مردم‌آمیزی^۳، اطاعت‌پذیری^۴، صمیمیت^۵، مسئولیت‌پذیری^۶ و مهارگری^۷، مشکلات بین‌شخصی را می‌سنجد. در مقیاس ۵ درجه‌ای لیکرت از نمره ۱ تا ۵ (کاملاً مخالفم=۱، مخالفم=۲، نه مخالفم و نه موافقم=۳، موافقم=۴، کاملاً موافقم=۵) نمره‌گذاری می‌شود. این مقیاس از دو قسمت تشکیل شده است: در قسمت اول که به چهار زیرمقیاس اول مربوط می‌شود، ماده‌ها با عبارت «برایم دشوار است...» شروع می‌شوند و در قسمت دوم، با عبارت «... خیلی زیاد انجام می‌دهم.» خاتمه می‌یابند. علاوه بر شش زیرمقیاس فوق، میانگین نمره کل مشکلات بین‌شخصی بر اساس مجموع نمره‌های ۳۰ ماده مقیاس محاسبه می‌شود. این مقیاس برای اجرا در نمونه‌های عمومی و بالینی مناسب است و برحسب شرایط می‌توان آن را به دو صورت فردی و گروهی اجرا کرد. در اجرای مقیاس مشکلات بین‌شخصی، با توجه به نمونه مورد مطالعه و هدف‌های خاص پژوهش، می‌توان ویژگی‌های دموگرافیک و بالینی مورد نظر را اضافه کرد تا به‌وسیله پاسخ‌دهندگان تکمیل شود. ویژگی‌های روان‌سنجی مقیاس مشکلات بین‌شخصی در پژوهش‌های متعدد (بشارت، ۱۳۸۷، ۱۳۸۸، ۱۳۹۴؛ بشارت، محمدمهر، عزیزی و پوربهلول، ۱۳۸۹؛ هرویتز و دیگران، ۱۹۸۸) بررسی و تأیید شده است.

نحوه پاسخگویی به مقیاس

پاسخ دهنده گرامی،

این مقیاس شامل ۳۰ عبارت در خصوص ویژگی‌های افراد در ارتباط با دیگران است. مقیاس از دو قسمت تشکیل شده است: قسمت اول شامل مواردی است که انجام آن‌ها برای شما در ارتباط با دیگران سخت است و قسمت دوم شامل مواردی است که در ارتباط با دیگران بیش از حد آن‌ها را انجام می‌دهید. در مقابل هر عبارت پنج گزینه از کاملاً مخالفم تا کاملاً موافقم مشخص شده است. هدف این مقیاس این است که مشخص کنید ویژگی‌های شخصی شما تا چه حد با هر عبارت مطابقت دارد. هر عبارت را با دقت بخوانید و یکی از گزینه‌ها را که با ویژگی‌های شخصی شما بیشتر مطابقت دارد با علامت (✓) مشخص فرمایید. برای هر عبارت فقط یک گزینه را انتخاب کنید. گزینه نه مخالفم نه موافقم را فقط وقتی انتخاب کنید که انتخاب بقیه گزینه‌ها امکان‌پذیر نباشد. از همکاری شما صمیمانه سپاسگزاریم.

ماده‌ها	کاملاً مخالفم	مخالفم	نه مخالفم	موافقم	کاملاً موافقم
۱- برای من سخت است که به دیگران «نه» بگویم.					
۲- برای من سخت است که مسائل شخصی‌ام را به دیگران نگویم.					
۳- برای من سخت است که با دیگران قاطع باشم.					
۴- برای من سخت است که دوست پیدا کنم (روابط دوستی برقرار کنم).					
۵- برای من سخت است که با دیگران مخالفت کنم.					
۶- برای من سخت است که نسبت به کسی تعهد و با او رابطه طولانی‌مدت داشته باشم.					
۷- برای من سخت است که روی نظر خودم پافشاری و تحت تأثیر دیگران قرار نگیرم.					
۸- برای من سخت است که با کسانی که بر من تسلط دارند رابطه دوستانه داشته باشم.					
۹- برای من سخت است که با دیگران روابط اجتماعی برقرار کنم.					
۱۰- برای من سخت است که با دیگران کنار بیایم.					
۱۱- برای من سخت است که به کسی علاقه‌مند شوم.					
۱۲- برای من سخت است که با دیگران احساس نزدیکی کنم.					
۱۳- برای من سخت است که تسلط کسی را بر خودم بپذیرم.					
۱۴- برای من سخت است که کاری به کار دیگران نداشته باشم.					
۱۵- برای من سخت است که در مورد شادی دیگران احساس خوبی داشته باشم.					
۱۶- برای من سخت است که احساساتم را آزادانه و راحت به کسی بگویم.					
۱۷- برای من سخت است که وقتی دیگران محتاجند به فکر رفاه و آسایش خودم باشم.					
۱۸- برای حل مشکلات دیگران بیش از حد احساس مسئولیت می‌کنم.					
۱۹- خیلی زود و زیاد دلخور و ناراحت می‌شوم.					
۲۰- خیلی راحت توسط دیگران متقاعد (قانع) می‌شوم.					
۲۱- از دیگران بیش از حد انتقاد می‌کنم.					
۲۲- دیگران را بیش از حد کنترل می‌کنم.					
۲۳- بیش از حد سعی می‌کنم دیگران را تغییر دهم.					
۲۴- از ناامید کردن دیگران، بیش از حد ناراحت می‌شوم.					
۲۵- برای به دست آوردن چیزی که می‌خواهم، از دیگران بیش از حد استفاده می‌کنم.					
۲۶- وقتی برای دیگران مشکل به وجود می‌آورد خودم را بیش از حد سرزنش می‌کنم.					
۲۷- بیش از حد با دیگران بحث می‌کنم.					
۲۸- بیش از حد از دیگران فاصله می‌گیرم.					
۲۹- در مورد عکس‌العمل خانواده‌ام بیش از حد نگران هستم.					
۳۰- در مقابل دیگران بیش از حد دستپاچه می‌شوم.					

نمره هر زیرمقیاس را بر حسب ارزش گزینه‌های هر ماده (کاملاً مخالفم= ۱، مخالفم= ۲، نه مخالفم و نه موافقم= ۳، موافقم= ۴، کاملاً موافقم= ۵) محاسبه کنید. از جمع نمره همه ماده‌ها نیز نمره کل مشکلات بین‌شخصی به دست می‌آید. زیرمقیاس‌ها و ماده‌های متعلق به هر یک بر حسب جدول زیر قابل محاسبه است:

شماره ماده	زیرمقیاس
۲۰، ۷، ۵، ۳، ۱	مشکلات مربوط به قاطعیت
۳۰، ۲۸، ۱۶، ۹، ۴	مشکلات مربوط به مردم‌آمیزی
۲۷، ۱۹، ۱۳، ۱۰، ۸	مشکلات مربوط به اطاعت‌پذیری
۲۱، ۱۵، ۱۲، ۱۱، ۶	مشکلات مربوط به صمیمیت
۲۹، ۲۶، ۲۴، ۱۸، ۱۷	مشکلات مربوط به مسئولیت‌پذیری
۲۵، ۲۳، ۲۲، ۱۴، ۲	مشکلات مربوط به مهارگری

منابع

- بشارت، م. ع. (۱۳۸۷). بررسی پایایی و اعتبار مقیاس مشکلات بین‌شخصی (IIP-127). دانشور رفتار، ۲۸، ۲۰-۱۳.
- بشارت، م. ع. (۱۳۸۸). بررسی پایایی، روایی و تحلیل عاملی فرم ۶۰ سؤال مقیاس مشکلات بین‌شخصی در جمعیت ایرانی. روان‌شناسی معاصر، ۸، ۳۶-۲۵.
- بشارت، م. ع. (۱۳۹۴). مقیاس مشکلات بین‌شخصی: پرسشنامه، روش اجرا و نمره‌گذاری. روان‌شناسی تحولی: روان‌شناسان ایرانی، ۴۳، ۳۳۶-۳۳۴.
- بشارت، م. ع.، محمدمهر، ر.، پوربهبول، س. و عزیزی، ل. (۱۳۹۱). بررسی ویژگی‌های روان‌سنجی فرم ۶۰ سؤال مقیاس مشکلات بین‌شخصی. مجله دانشکده پرستاری و مامایی، ۷۶، ۱۹-۱۰.

Horowitz, L. M., Rosenberg, S. E., Baer, B. A., Ureno, G., & Villasenor, V. S. (1988). Inventory of Interpersonal Problems: Psychometric properties and clinical applications. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 56, 885-892.

بهربرداری از نسخه‌های فارسی مقیاس‌هایی که در «آزمون‌های روانی» این فصلنامه ارائه می‌شوند، برای پژوهشگران و دانشجویان (برای پایان‌نامه‌های کارشناسی ارشد و دکتری) با ذکر منبع بلامانع است. در سایر موارد کلیه حقوق مربوط به نسخه‌های فارسی مقیاس‌ها متعلق به «مؤلف» است و چاپ، تکثیر و فروش تمامی مقیاس‌ها یا قسمتی از آن‌ها تحت هر عنوان ممنوع است.